

DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 martie 2017, prin care a fost respinsă cererea apelantului Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Ciumacenco Artiom,

c o n s t a t ă:

La 08 octombrie 2014, Ciumacenco Artiom a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că în luna septembrie 2012, a acceptat propunerea lui Andrei Tambur de inițiere a unei afaceri, prin deschiderea conturilor valutare în compania „Teletrade” DJ.

Astfel și-a deschis în compania dată un cont bancar, iar suma de 10 000 dolari SUA pe care parțial i-a luat cu împrumut, a transmis-o reprezentantului filialei Băncii situate la etajul 2 al magazinul Basm, Accent Tehno, care i-a depus pe contul său deschis, după care urmau să-i transfere pe contul companiei „Teletrade” DJ și să-înmâneze un bon de plată și contractul de cont.

Indică reclamantul că accesând site-ul, a văzut că pe cont a fost depusă suma de 10 000 dolari SUA însă ulterior, Andrei Tambur, având acces liber, a transferat bani diferitor persoane, pe cont rămânând doar suma de 2 000 dolari SUA.

Menționează că după discuțiile purtate cu Andrei Tambur, acesta a recunoscut că operațiunile bancare au fost în pierdere și afacerea nu a adus nici un procent, însă s-a obligat să restituie suma de 6 600 dolari SUA.

În acest sens a fost întocmită o recipisă prin care Andrei Tambur s-a obligat să restituie suma de 6 600 dolari SUA până la finele anului 2013.

Sușține reclamantul că întrucât perioada acordată pentru restituirea sumei a expirat, iar Andrei Tambunu și-a executat obligația asumată și nici nu era de găsit, a sesizat organul de urmărire penală.

În consecință, la 07 iunie 2013 a fost pornită o cauză penală pe faptul escrocheriei iar la 14 iunie 2013 dânsul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată.

Afirmă reclamantul că Tambur Andrei se eschivează de la restituirea datoriei, iar toate încercările de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu rezultate.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. 867, 871, 872 Cod civil și art. art. 175, 85 CPC.

Solicită, încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul dânsului a datoriei în sumă de 92 400 lei, echivalentul a 6 600 dolari SUA, și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, în cadrul dezbaterilor judiciare, Ciumacenco Artiom completându-și pretențiile înaintate a solicitat încasarea datoriei în sumă de 92 400 lei, echivalentul a 6 600 dolari SUA, dobânzii de întârziere în sumă de 920 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 17 iunie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul lui Tambur Andrei în beneficiul lui Ciumacenco Artiom datoria în sumă de 6 600 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii, și cheltuielile de judecată în mărime de 2 773 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina, casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor de încasare a dobânzii de întârziere, fiind emisă în această parte o nouă hotărâre prin care cerințele în acest sens au fost respinse, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2015 a fost respinsă cererea lui Ciumacenco Artiom cu privire la încasarea din contul lui Tambur Andrei a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2016 au fost admise recursurile declarate de Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina și de către Tambur Andrei, casată integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță.

La 03 noiembrie 2016, Ciumacenco Artiom a depus o cerere de concretizare și majorare a pretențiilor prin care cu referire la motivele indicate în acțiunea inițială, a invocat prevederile art. 619, 617 Cod civil și a menționat că întrucât datoria de bază nu a fost achitată, Tambur Andrei urmează să achite dobânda de întârziere pentru perioada 01 ianuarie 2-14 – 07 decembrie 2016 în mărime de 3057,25 dolari SUA.

Solicită, încasarea din contul lui Tambur Andrei în beneficiul dânsului a datoriei în sumă de 92 400 lei, echivalentul a 6 600 dolari SUA, dobânzii de întârziere în sumă de 3057,25 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Fălești din 15 decembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 19 decembrie 2016, Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu hotărârea pronunțată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ciumacenco Artiom prin intermediul avocatului Moruz Valentina, s-a acordat apelantului termen până la 14 martie 2017 ora 09.00 pentru depunerea apelului motivat și anexarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 4 324 lei și explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a neajunsurilor menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu materialele anexate va fi restituită. Totodată a fost fixată ședința pentru soluționarea primirii cererii de apel pentru data de 14 martie 2017 ora 09.00.

La 13 martie 2017, Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina a depus cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată Ciumacenco Artiom a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, a fost respinsă cererea apelantului Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs apelului declarat de Ciumacenco Artiom, fiindu-i acordat apelantului termen până la 21 martie 2017 ora 09.00 pentru anexarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 4 324 lei și explicat că în cazul în care în termenul stabilit nu v-a prezenta dovada de plată a taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 16 martie 2017, Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina declarat recurs nemotivat împotriva încheierii instanței de apel din 14 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterii unei decizii prin care cererea privind scutirea integrală de la plata taxei de stat în sumă de 4 324 lei pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

La 12 aprilie 2017, Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina a depus cererea de recurs motivată invocând că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

A mai menționat că instanța de apel reținând că cerința privind scutirea de la plata taxei de stat este neîntemeiată a lăsat fără apreciere faptul că dânsul este student în anul 5 la Universitatea „Sinerghia” la secția fără frecvență, studiază în bază de contract, fără bursă și fără a beneficia de ajutoare sociale, fapt ce se confirmă prin certificatul nr.026/17 din 10 martie 2017, eliberat de instituția de învățământ în care își face studiile.

La fel, susține că instanța de apel a ignorat faptul că dânsul nu este angajat în câmpul muncii, locuiește cu mama Ciumacenco Natalia cu fratele minor Golban Anton, mama fiind unicul întreținător al familiei.

Consideră că circumstanțele de fapt și probele prezentate în instanța de apel confirmă că are situația materială precară și relatează că nu are un venit lunar stabil, nu deține în proprietate valori imobiliare, iar unica sursă de întreținere este ajutorul părinților și careva venituri neînsemnate provenite din lucrări ocazionale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 martie 2017 împotriva încheierii instanței de apel din 14 martie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz la 13 martie 2017, odată cu depunerea apelului motivat împotriva hotărârii Judecătorei Fălești din 15 decembrie 2016, Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în sumă de 4 324 lei pentru depunerea cererii de apel, invocând starea materială precară în care se află familia sa, ținând cont de faptul că dânsul este student în anul 5 la Universitatea „Sinerghia”, studiază în bază de contract, nu are bursă sau alte ajutoare sociale, nu este angajat în câmpul muncii și locuiește cu mama – Ciumacenco Natalia și cu fratele minor – Golban Anton, mama fiind unicul întreținător al familiei.

Drept urmare, prin încheierea din 14 martie 2017, instanța de apel a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și nu a dat curs apelului declarat de către Ciumacenco Artiom, acordându-i ultimului termen până la 21 martie 2017 ora 09.00 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 4 324 lei și explicându-i că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC, care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probe prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 14 martie 2017, este întemeiată și legală, deoarece apelantul Ciumacenco Artiom nu au prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, în mărime de 4 324 lei.

De altfel, și argumentele invocate în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea integrală a taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelantul nu a prezentat probe concludente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

În consecință, instanța de recurs reține că argumentele recurentului cu referire la faptul că dânsul este student în anul 5 la Universitatea „Sinerghia”, studiază în bază de contract, nu are bursă sau alte ajutoare sociale, nu este angajat în câmpul muncii, și locuiește cu mama – Ciumacenco Natalia și cu fratele minor – Golban Anton, mama fiind unicul întreținător al familiei, nu pot fi reținute de către instanța de recurs ca teme de scutire a apelantului de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, întrucât acestea nu demonstrează situația materială precară a apelantului și lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat, cu atât mai mult că nici în instanța de recurs nu au fost prezentate probe concludente și pertinente în acest sens.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza*

Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cererii, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - *quantumul sumei ce trebuie plătit de reclamant raportat la veniturile sale.*

În consecința, se va remarca și faptul că *quantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.*

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, iar ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 14 martie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Ciumacenco Artiom, reprezentat de avocatul Moruz Valentina.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 14 martie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ciumacenco Artiom împotriva lui Tambur Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva